

Sygn. akt IV U 858/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lutego 2016r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Elżbieta Wojtczuk
Protokolant	st. sekr. sądowy Anna Wąsak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 lutego 2016r. w S.

odwołania E. M.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 29 maja 2015 r. Nr(...)

w sprawie E. M.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o prawo do emerytury rolniczej

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że ubezpieczonej E. M. przysługuje prawo do emerytury rolniczej od dnia 1 kwietnia 2015 roku.

Sygn. akt IV U 858/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29 maja 2015 r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, działając na podstawie art. 19 i 20 ustawy z dnia 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2015r. poz. 704) odmówił E. M. prawa do emerytury rolniczej wskazując, że ubezpieczona nie udowodniła wymaganego okresu podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu w wymiarze co najmniej 25 lat, a jedynie 23 lata, 6 miesięcy i 16 dni. Organ rentowy wskazał, że wnioskodawczyni nie pozostawała we wspólnym gospodarstwie domowym z teściami, o czym świadczy inny adres zameldowania, a co za tym idzie okresy pracy w gospodarstwie teściów, gdy ubezpieczona przebywała na urlopie wychowawczym (tj. od dnia 22.05.1974r. do 30.09.1974r. i od 29.07.1975r. do 31.08.1977r.) nie zostały uwzględnione przy ustalaniu prawa do emerytury.

Odwołanie od w/w decyzji złożyła E. M., wnosząc o jej zmianę i przyznanie jej prawa do emerytury rolniczej. Podniosła, że do okresu wymaganego do emerytury należy doliczyć okresy pracy w gospodarstwie rolnym teściów od 22.05.1974r. do 30.09.1974r. i od 29.07.1975r. do 31.08.1977r. W spornym okresie wnioskodawczyni pracowała w gospodarstwie rolnym teściów, które znajdowało się w odległości około 10 minut pieszo, a 5 minut rowerem od domu jej rodziców, w którym początkowo wraz z mężem mieszkała. Z uwagi na fakt, iż teściowie byli już w zaawansowanym wieku (70 i 60 lat) oraz dodatkowo opiekowali się swoim synem, który był sparaliżowany, niemal cała praca w gospodarstwie

rolnym oraz gospodarstwie domowym spadała na ubezpieczoną. W ocenie E. M. spełnia ona wszystkie przesłanki do uznania jej za domownika rolnika w rozumieniu art. 6 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Brak wspólnego meldunku podyktowany był wyłącznie małą liczbą pomieszczeń i miejsca w domu teściów. Podkreślono, że po śmierci teściów to właśnie ubezpieczona z mężem przejęli ich gospodarstwo rolne i już jako właściciele kontynuowali na nim pracę (odwołanie k.1-3 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, powołując się na przepisy prawa i argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.4-5 akt sprawy).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Ubezpieczona E. M. w dniu 29 sierpnia 2010 r. ukończyła 60 lat. W dniu 30 kwietnia 2015r. złożyła wniosek o emeryturę rolniczą. We wniosku wskazała, że zaliczeniu do emerytury powinny podlegać m.in. okresy pracy w gospodarstwie rolnym teściów K. i H. M. położonym w miejscowości S. w okresie przebywania ubezpieczonej na urlopie wychowawczym, tj. od 22.05.1974r. do 30.09.1974r. oraz od 22.07.1975r. do 31.08.1977r. (wniosek o emeryturę i kwestionariusz okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników oraz okresów podlegających zaliczeniu do tego ubezpieczenia k.1-2 akt emerytalnych).

Po rozpoznaniu powyższego wniosku decyzją z 29 maja 2015r. organ rentowy odmówił ubezpieczonej prawa do emerytury ponosząc, że wykazała 23 lata, 6 miesięcy i 16 dni okresów podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu zamiast wymaganych przez ustawę co najmniej 25 lat. Zaliczony okres obejmuje: okres pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od dnia 28.08.1966r. do dnia 14.10.1968r. oraz okres podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu z tytułu pracy we własnym gospodarstwie rolnym od 01.01.1994r. do 29.05.2015r. Nie zaliczono okresu pracy w gospodarstwie rolnym teściów w okresie od dnia 22.05.1974r. do 30.09.1974r. oraz od dnia 29.07.1975 r. do 31.08.1977r. z uwagi, iż ubezpieczona nie pozostawała we wspólnym gospodarstwie domowym z teściami, o czym świadczy inny adres zameldowania (decyzja z 29 maja 2015r. k.35 akt emerytalnych).

Ubezpieczona E. M. (nazwisko rodowe G.) w okresie od 30.08.1950r. do 08.11.2000r. była zameldowana w miejscowości S. przy ul. (...), gmina L.; zaś od dnia 08.11.2000r. ubezpieczona jest zameldowana na pobyt stały w miejscowości S. przy ul. (...) (poświadczenie o adresach i okresach zameldowania, k. 12 akt emerytalnych). W dniu 11.11.1972r. wnioskodawczyni zawarła związek małżeński z T. M. (kopia odpisu skróconego aktu małżeństwa, k. 25 akt emerytalnych). W okresach od 22.05.1974r. do 30.09.1974r. oraz od 29.07.1975r. do 31.08.1977r. ubezpieczona przebywała na bezpłatnym urlopie wychowawczym. W tym czasie E. M. wykonywała pracę w gospodarstwie rolnym należącym do jej teściów K. i H. M.. Początkowo po zawarciu związku małżeńskiego ubezpieczona wraz z mężem mieszkali u jej rodziców, bowiem u teściów nie było wystarczających warunków mieszkaniowych. Niemniej jednak codziennie przychodziła do teściów, by wykonywać czynności gospodarskie takie jak obrządek czy niezbędne prace polowe. Gospodarstwo rolne rodziców ubezpieczonej oraz jej teściów znajdują się w tej samej miejscowości S., zaś dom rodziców ubezpieczonej położony jest w niewielkiej odległości od domu teściów (około 1 km). Ubezpieczona wraz z mężem traktowali gospodarstwo rolne teściów jak własne, bowiem już wówczas teściowie planowali przekazać je swojemu synowi T. M. (mężowi wnioskodawczyni). E. M. codziennie brała udział we wszystkich czynnościach gospodarskich, praca była wykonywana systematycznie, zaś w okresie, gdy ubezpieczona przebywała na urlopie wychowawczym gospodarstwo rolne teściów stanowiło jej źródło utrzymania – małżonkowie czerpali z niego korzyści finansowe (teściowie dzielili się m.in. pieniędzmi uzyskanymi ze sprzedaży trzody chlewnej) i materialne w postaci żywności – mleka czy mąki. W latach 70-tych mąż ubezpieczonej był zatrudniony na cały etat, zatem to na E. M. spoczywał obowiązek wykonania większości codziennych prac gospodarskich w gospodarstwie teściów. Po śmierci teściowej rodzina ubezpieczonej przeprowadziła się do gospodarstwa męża, które stało się ich własnością, i tam obecnie mieszkają wraz z jego niepełnosprawnym bratem (zeznania ubezpieczonej E. M., k. 12-13 akt sprawy; zeznania świadków M. K. i R. R., k. 10v-12 akt sprawy; dokumenty zawarte w aktach emerytalnych).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej E. M. okazało się uzasadnione.

Zgodnie z art. 19 ust. 1 i ust. 1a pkt 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2015r., poz. 704 j.t.) emerytura rolnicza przysługuje ubezpieczonej urodzonej w okresie do dnia 31 grudnia 1952r., która spełnia łącznie następujące warunki: osiągnęła wiek emerytalny wynoszący co najmniej 60 lat i podlegała ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 25 lat. Stosownie do treści art. 20 ust. 1 pkt 2 w/w ustawy do okresów ubezpieczenia wymaganych zgodnie z art. 19 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2 zalicza się okresy prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym, po ukończeniu 16 -ego roku życia, przed dniem 1 stycznia 1983r. Przepis art. 6 pkt 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników zawiera definicję pojęcia domownik, czyli osoby bliskiej rolnikowi, która ukończyła 16 lat, pozostaje z rolnikiem we wspólnym gospodarstwie domowym lub zamieszkuje na terenie jego gospodarstwa rolnego albo w bliskim sąsiedztwie, stale pracuje w tym gospodarstwie rolnym i nie jest związana z rolnikiem stosunkiem pracy.

W niniejszej sprawie kwestią sporną było to, czy okres pracy ubezpieczonej w gospodarstwie rolnym teściów w czasie, gdy przebywała na urlopie wychowawczym, tj. od 22.05.1974r. do 30.09.1974r. (4 miesiące i 8 dni) i od dnia 29.07.1975r. do 31.08.1977r. (2 lata, 1 miesiąc i 2 dni), powinien być zaliczony do okresu, od którego zależy prawo do emerytury, a tym samym, czy ubezpieczona posiada wymagany przepisami okres podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu w wymiarze co najmniej 25 lat.

Okolicznością bezsporną było, że we wskazanym okresie, przebywając na urlopie wychowawczym w związku z urodzeniem i wychowaniem dwójki dzieci, ubezpieczona wraz z mężem zamieszkiwali w domu jej rodziców, znajdującym się w bliskim sąsiedztwie gospodarstwa rolnego teściów ubezpieczonej - K. i H. M. (odległość około 1 km). Powyższe spowodowane było brakiem wystarczającego miejsca w domu teściów, w którym wówczas mieszkał także niepełnosprawny brat oraz siostry męża ubezpieczonej. Niemniej jednak zeznania ubezpieczonej oraz świadków M. K. i R. R., którym Sąd dał wiarę w całości, pozwoliły ustalić, iż E. M. i jej mąż czuli się gospodarzami gospodarstwa rolnego teściów i traktowali je jak własne. Powyższe wynikało z faktu, że już wówczas rodzice męża ubezpieczonej zamierzali przekazać mu gospodarstwo rolne. Przeprowadzone postępowanie dowodowe pozwoliło ustalić, że wnioskodawczyni codziennie brała udział we wszystkich zajęciach gospodarskich, praca była wykonywana systematycznie i stanowiła źródło utrzymania ubezpieczonej i jej męża w spornym okresie. Małżonkowie czerpali z tego gospodarstwa korzyści finansowe (teściowie dzielili się m.in. pieniędzmi uzyskanymi ze sprzedaży trzody chlewnej) i materialne w postaci żywności – mleka czy mąki. Powyższe okoliczności stanowiły podstawę do uznania ubezpieczonej E. M. za domownika gospodarstwa rolnego teściów w rozumieniu art. 6 pkt 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, pomimo że w nim nie zamieszkiwała oraz nie była tam zameldowana. Brak zamieszkiwania wnioskodawczyni na terenie gospodarstwa rolnego teściów nie stanowi przeszkody w uznaniu jej za domownika rolnika, gdyż – wedle przepisów ustawy – domownikiem rolnika jest także osoba bliska, która ukończyła 16 lat i zamieszkuje w bliskim sąsiedztwie gospodarstwa rolnego, co miało miejsce w niniejszej sprawie. Nie budzi wątpliwości Sądu, że ubezpieczona po zawarciu związku małżeńskiego z T. M. stale pracowała w gospodarstwie rolnym teściów, które było rodzinnym gospodarstwem jej męża, a także nie pozostawała z teściami w stosunku pracy. Co więcej mąż ubezpieczonej przejął gospodarstwo rolne rodziców, którego prowadzenie małżonkowie wspólnie kontynuowali. Sąd nie znalazł podstaw, by nie dać wiary zeznaniom ubezpieczonej, że w okresie, gdy przebywała na urlopie wychowawczym i nie wykonywała pracy zarobkowej, czynności gospodarstwie, takie jak obrządek i niezbędne prace polowe, w gospodarstwie rolnym teściów zajmowały jej ponad 4 godziny dziennie. Wobec powyższego Sąd zaliczył okresy pracy wnioskodawczyni w gospodarstwie rolnym teściów od 22.05.1974r. do 30.09.1974r. (4 miesiące i 8 dni) i od dnia 29.07.1975r. do 31.08.1977r. (2 lata, 1 miesiąc i 2 dni) do wymaganego okresu ubezpieczenia.

Organ rentowy za udowodniony uznał okres podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu w łącznym wymiarze 23 lat, 6 miesięcy i 16 dni, zatem do wymaganych przepisami co najmniej 25 lat E. M. brakowało okresu wynoszącego 1 rok, 5 miesięcy i 14 dni. Sporny okres pracy w gospodarstwie rolnym teściów ubezpieczonej wyniósł 2 lata, 5 miesięcy i 10 dni, co znacznie przekracza brakujący okres wymagany do uzupełnienia okresu ubezpieczeniowego w odniesieniu do wnioskodawczyni stanowiącego co najmniej 25 lat. Tym samym, w ocenie Sądu, E. M. spełniła warunek

podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 25 lat. Bezspornie ubezpieczona spełnia także pozostałe przesłanki do uzyskania prawa do wnioskowanego świadczenia, bowiem wiek 60 lat osiągnęła w dniu 29 sierpnia 2010r.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art.477¹⁴ § 2 kpc, Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że E. M. przysługuje prawo do emerytury rolniczej od dnia 1 kwietnia 2015r., tj. od miesiąca, w którym złożono wniosek o emeryturę.